

Marceli Tureczek

Uniwersytet Zielonogórski
Nr ORCID: 0000-0001-6888-0276

University of Zielona Góra
ORCID iD: 0000-0001-6888-0276

Proporcje profili żebra średniowiecznych dzwonów jako narzędzie pomocnicze przy datowaniu (na tle problemu inwentaryzacji dzwonów w Polsce)

Proportions of the Rib Profiles of Medieval Bells as an Auxiliary Dating Tool (Against the Background of the Bell Inventory Issue in Poland)

Abstrakt

Celem artykułu jest zwrócenie uwagi na problem datowania najstarszych dzwonów w Polsce przy uwzględnieniu zagadnień technologicznych. W artykule, na podstawie wybranej grupy przykładów, pozyskanych głównie podczas badań na terenie województwa lubuskiego, omówiono problem kształtu dzwonów wczesnośredniowiecznych. Zagadnienie to znajduje szerokie odzwierciedlenie w literaturze niemieckiej, zarówno na tle badań teoretycznych, jak też praktycznych. Literatura polska podejmuje problematykę dzwonów przede wszystkim na tle zagadnień inskrypcji i dekoracji. Pomijanie zagadnień technologicznych i muzykologicznych dzwonów nastęrcza trudności w datowaniu najstarszych dzwonów w Polsce. Tłem dla rozważań pozostaje postulat pełnej inwentaryzacji tego typu dzwonów.

Słowa kluczowe: dzwon, datowanie, profil, dźwięk dzwonu, inwentaryzacja

Abstract

The aim of the article is to draw attention to the problem of dating the oldest bells in Poland, taking into account technological issues. On the basis of a selected group of examples, obtained mainly during research in the Lubuskie Voivodeship, the article discusses the problem of the shape of early medieval bells. This issue is particularly reflected in German literature, both against the background of theoretical and practical research. Polish literature deals with the issues of bells mainly against the background of inscriptions and decorations. Ignoring the technological and musicological issues of bells causes difficulties in dating the oldest bells in Poland. The postulate for a full inventory of this type of bells remains as the background to these considerations.

Keywords: bell, dating, profile, sound of the bell, inventory

Dr hab. Marceli Tureczek, profesor Uniwersytetu Zielonogórskiego zajmuje się problematyką ochrony zabytków, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytkowych dzwonów. Autor kilku opracowań zwartych z zakresu strat dzwonów w ujęciu materiałowym i prawnym, a także monografii z zakresu zabytkoznawstwa dzwonów ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień inskrypcji i dekoracji. Ponadto autor licznych artykułów naukowych w obrębie wskazanej problematyki.

Marceli Tureczek, PhD (post-doctoral), Professor of the University of Zielona Góra deals with the issues of protection of historical monuments, with a special focus on the preservation of historical bells. He is the author of several studies on bell losses from the material and legal point of view, as well as a monograph on bell historical studies with particular emphasis on inscriptions and decorations. He is also the author of numerous scientific papers within the indicated issues.